

Náboženské vojny

- Vo Francúzsku
- V Nizozemsku
- 30 ročná

Vojna v Nizozemsku

- Dnešný Benelux, časť Francúzska a Nemecka
- **Od 1517 – súčasťou španielskej** vetvy Habsburgovcov = katolíci
- Rozdelené na 17 provincií
- Na čele štátu – **guvernér** – zástupca panovníka
- Bolo hospodársky **najvyspelejšou provinciou Španielska** – oveľa vyspelejšie ako samotné Španielsko
- Uskutočňovali **zámorský obchod**, rozvinutá remeselná výroba, manufaktúry, peňažníctvo, meštianska vrstva
- Najvyspelejšie bolo **Flámsko** (súkno), **Brabantsko**(Antverpy), **Holland**, **Zeeland**, **Utrecht**-rybolov, obchod s obilím
- Najmä na **S** bol **rozšírený kalvinizmus** – jeho prívrženci boli **prenasledovaní** špan.panovníkmi (katolíci)
- **Špan. kráľ Filip II. sa snažil vládnuť absolutisticky - zvýšil v Nizozemsku dane ; podporoval rekatolizáciu – zavádzal inkvizíciu**
- Na boj proti Nizozemsku určil železného kancelára – **vojvodu z Alby** – zaviedol teror a násilie
- Proti opozícií šľachticov – **Viliam Oranžský** – dochádza k povstaniam – ničil kostoly a obrazy v nich
- **1579 – sev. provincie vytvorili Utrechtskú úniu – obranný zväz proti vojvodovi z Alby – na čele V. Ora.**
- **1581 – štáty U.ú Holland, Zeeland, Utrecht sa osamostatnili a vytvorili Holandsko – V.Oranžský Ost. časti pod správou Španielska – v 19.stor-vzniklo Belgicko**

30 ročná vojna 1618 -1648

PRÍČINY :

Náboženské:

Reformácia	Protireformácia
Protestanti	Katolíci
Protestantská únia	Katolícka liga
Fridrich Falcký	Ferdinand II. Habsburský

Hospodárske:

Hospodársky rozvinuté štáty : Francúzsko, Nizozemsko, Švédsko, Anglicko
Menej rozvinuté štáty : Španielsko, Južné Nemecko, Taliansko

Politické:

Mocenské záujmy Dánska, Švédska, Francúzska

FÁZY:

1. **Česko – falcká vojna 1618 - 1623**
2. **Dánska vojna 1625 – 1629**
3. **Švédska vojna 1630 – 1635**
4. **Franc.-švédska vojna 1635 – 1648**

Česko – falcká vojna 1618 – 1623

Príčiny:

Kráľ Ferdinand II. **zavádza rekatolizáciu** – neuznáva náboženskú slobodu, kt. protestantom zaručil jeho brat Rudolf II. v Rudolfovom majestáte

Máj 1618 – Praha – snem českej šľachty (protestanti)

- Dochádza k pražskej **defenestrácii** – šľachtici na sneme ostro vystúpili proti Habsburg. miestodržiteľom a vyhodili ich z okna
- Vypovedali poslušnosť Ferdinandovi II. – zvrhli ho z trónu a **zvolili nového kráľa Fridricha Falckého**

8. 11. 1620 – bitka na Bielej Hore – česká šľachta porazená

Dôsledky:

- **Prenasledovanie protestantov**
- **Zhabanie majetku šľachte** – ¾ pôdy išlo do rúk cudzincov a úžerníkov => vzrast cien (obilie o 4000%)
- **Verejná poprava** v Prahe na Staromestskom námestí (1621) – 27 ľudí – medzi nimi aj Ján Jesenius
- **Germanizácia**
- **Rekatolizácia**
- **Vystáhovalstvo** – aj J.A. Komenský (reformátor školstva – dielo Veľká didaktika (učenie hrou))

1623 Fridrich Falcký porazený

Dánska vojna 1625 – 1629

Na strane protestantov

1629 – Dánsko porazené Albrechtom z Valdštejna

Švédsko vojna 1630 -1635

Protestanti – Gustáv Adolf

V bojoch opäť **Albrecht z Valdštejna** (tajne rokoval so Švédmi, chcel byť českým kráľom)

Cisár Ferdinand II. dal **Albrechta zavraždiť – 1634 – Cheb**

Zomiera aj Gustáv

Vojna končí víťazstvom Ferdinanda II.

Francúzsko- švédsko vojna 1635 -1648

Z územia Nem. sa preniesla aj do Talianska, Španielska a Nizozemska

KONIEC VOJNY

1648 – Vestsfálsky mier

- Obnovenie náboženskej slobody
- Územné zisky Švédska, Francúzska (Alsasko, Verdun, Metz, Toul)

- Uznaná nezávislosť Švajčiarska a Holandska
- Habsburgovci si upevnili moc v habsburskej monarchii
- Vzrast rozdielov medzi Z a V Európou
- Roztrieštla sa jednota Rímsko- nemeckej ríše